

Budskap från Hans Helighet

Påve Franciskus

Till firandet av

Världsfredsdagen

1 januari 2019

God politik står i fredens tjänst

1. "Frid över detta hus"

När Jesus sände ut sina lärjungar, sade han till dem: "När ni kommer in i ett hus, så säg först: Frid över detta hus. Och om där bor en fridens man skall den frid ni kommer med bli kvar hos honom; annars skall den vända tillbaka till er." (Lk 10:46)

Att komma med fred står i centrum för Jesu lärjungars sändning. Och detta erbjudande riktar sig till alla, män och kvinnor, som mitt ibland den mänskliga historiens dramatiska händelser och våldsdåd hoppas på fred. [1] "Huset" som Jesus talar om är varje familj, varje gemenskap, varje land, varje kontinent, var och med sin egen karaktär och historia; framförallt menas varje människa, utan åtskillnad och diskriminering. Och det gäller också vårt eget "gemensamma hus", den planet som Gud har anvisat oss som levnadsrum och som vi uppmärksamt skall vårda oss om.

Därför är också min önskan till det nya årets början: "Frid över detta hus".

2. Den goda politikens utmaning

Freden liknar det hopp som diktaren Charles Péguy [2] betecknar som så ömtåligt som en spröd blomma som försöker slå ut mitt ibland våldets stenar. Vi vet att en strävan efter makt till varje pris leder till missbruk och orättvisa. Politik är ett fundamentalt medel för att bygga ett samhälle och främja mänskligt handlande; men om de ansvariga inte ser den som en tjänst för den mänskliga gemenskapen kan den bli ett redskap för förtryck och avgränsning, ja till och med förstörelse.

"Om någon vill vara den främste", säger Jesus, "måste han bli den ringaste av alla och allas tjänare (Mk 9:35). Därför framhöll också påven Paulus VI: "Om man tar politikens område på verkligt allvar på alla dess olika nivåer – lokalt, regionalt, nationellt och internationellt, då måste man medge att varje enskild människa är förpliktigad att erkänna den konkreta verkligheten och betydelsen i den beslutsfrihet han eller hon erhållit och att därför sträva efter att på samma sätt förverkliga stadens, nationens och mänsklighetens bästa." [3]

I själva verket utgör politikens funktion och ansvarstagande en ständig utmaning för alla dem som fått uppgiften att tjäna sitt land, att skydda dess människor och att skapa förutsättningar för en värdig och rättfärdig framtid. Om detta sker i en grundläggande respekt för livet, friheten och människans värdighet, då kan politiken verkligen bli till en storartad form av kärleken till nästan.

3. Kärlek till nästan och mänskliga dygder för en politik som tjänar mänskliga rättigheter och fred

Påven Benediktus VI har påmint om att "varje kristen [...] är manad att älska sin nästa, i enlighet med sin kallelse och sin påverkansmöjligheter i samhället. [...] När insatsen för det allmänna bästa är besjälad av kärlek äger den ett högre värde än om den bara är världslig, politisk. [...] När människans handlande på jorden får inspiration och stöd av kärleken bidrar det till att bygga den universella Guds stad som är målet för den mänskliga familjens historia." [4] Detta är ett program, där alla politiker oavsett religion eller kultur kan känna igen sig när de vill arbeta tillsammans för den mänskliga familjens bästa genom att utöva de mänskliga dygder som ligger till grund för ett gott politiskt handlande: rättvisa, jämlikhet, ömsesidig respekt, uppriktighet, ärlighet och trohet.

I detta sammanhang bör man påminna sig "En politikers saligprisningar" av den år 2002 avlidne vietnamesiska kardinalen François-Xavier Nguyễn Văn Thuận, som var ett troget vittne för Evangeliet:

Salig den politiker som har ett medvetande och samvete som motsvarar hans eller hennes roll

Salig den politiker som är trovärdig som person

Salig den politiker som lever som den lär

Salig den politiker som skapar enhet

Salig den politiker som satsar på radikal förändring

Salig den politiker som kan lyssna

Salig den politiker som inte är rädd. [5]

Varje val av ämbetsinnehavare, varje ämbetsperiod, varje fas i det offentliga livet är ett tillfälle att gå tillbaka till källan och de utgångspunkter som inspirerar rättvisa och rätts. Vi är övertygade om att god politik står i fredens tjänst; den respekterar och främjar människans grundläggande rättigheter, som likaså utgör ömsesidiga plikter, för att ett band av förtroende och tacksamhet skall kunna knytas mellan nuvarande och kommande generationer.

4. Politikens fördärliga vanor

Vid sidan om dygderna finns det tyvärr även i politiken fördärliga vanor som beror på bristande personlig lämplighet och på missförhållanden i omgivningen och i institutionerna. Alla är klara över att politikens dåliga vanor undergräver trovärdigheten i de system där de förekommer men också auktoriteten, besluten och handlandet hos de människor som är verksamma där. Dessa ovanor försvagar idealen hos en äkta demokrati, de utgör en skandal i det offentliga livet och hotar samhällsfreden: korrupktion – i dess många former av oredlig hantering av allmän egendom eller instrumentalisering av människor -, ohederlig rättsutövning, missaktande av sociala regler, olagligt berikande, maktutövning med våld, eller med godtycklig hänvisning till "statens bästa", en tendens att hålla sig kvar vid makten, främlingsfientlighet och rasism, en vägran att umgås varsamt med miljön, obegränsad exploatering av naturresurser för omedelbar vinning och förakt för dem som tvingas till ett liv i främmande land.

5. God politik främjar deltagande hos de unga och förtroende för andra

När politisk makt inriktas enbart på att tillvarata vissa privilegierade personers intressen, påverkas framtiden; unga människor löper risk att förlora sin tilltro därför att de är dömda till att lämnas kvar i utkanten av samhället och saknar möjlighet att vara med och gestalta framtiden. När politiken däremot kommer till uttryck i främjandet av unga begåvningar och kallelser som söker förverkligande, då växer friden i människors samveten och blir också synlig i deras ansikten. Det uppstår ett dynamiskt förtroende ungefär som: Jag har tilltro till dig och tror tillsammans med dig på möjligheten att gemensamt arbeta för det allmänna bästa. Politik tjänar freden när den uttrycker sig i erkänsla av gåvor och förmågor hos varje enskild människa. "Vad finns vackrare än en utsträckt hand? Den kommer från Gud, för att ge och ta emot. Gud har inte velat att den skall döda (jfr Gen 4:1ff) eller skapa lidande, utan att den vårdar och skyddar liv. Vid sidan om hjärtat och förståndet kan också handen bli ett verktyg för dialogen." [6]

Var och en kan med sin egen byggsten bidra till bygget av det gemensamma huset. Äkta politik som grundas på rätt och ärlig dialog mellan personer uppstår ständigt på nytt ur övertygelsen att varje man, varje kvinna och varje generation rymmer ett hopp om nya relationella, intellektuella, kulturella och spirituella möjligheter. Ett sådant förtroende är aldrig enkelt, för mänskliga relationer är komplexa. Vi lever vi för ögonblicket i ett klimat av misstroende som beror på en rädsla för den andre eller främlingen, en rädsla för att förlora egna privilegier, och som tyvärr också manifesterar sig politiskt genom marginalisering eller nationalism som ifrågasätter den broderlighet som vår globaliserade värld har ett så stort behov av. Mer än någonsin behöver våra samhällen idag "fredskapare" som kan vara autentiska budbärare och vittnen för Gud Fader, som vill den mänskliga familjens bästa och lycka,

6. Nej till krig och rädsans strategi

När vi, hundra år efter första världskrigets slut, tänker på de unga som dog i dessa strider, och på den plågade civilbefolkningen, förstår vi idag bättre än igår den fasansfulla lärdomen från kriget mellan bröder, nämligen att freden aldrig kan inskränkas till bara balansen mellan makter och till rädsla. Att hota den andre innebär att göra honom till objekt och förvägra honom hans värdighet. Av detta skäl bekräftar vi att en eskalerad avskräckning liksom den okontrollerade vapenspridningen strider mot moralen och strävan efter verkligt samförstånd. Terror mot de svagaste bidrar till att hela befolkningsgrupper som söker en fredlig plats att leva på går i landsflykt. Helt oacceptabla är sådana politiska resonemang som beskyller migranterna för allt ont och berövar de fattiga deras hopp. I stället måste det understrykas att freden beror på respekt för varje människa, oberoende av hans eller hennes historia, på respekt för lagen och det allmänna bästa, för den skapelse som anförtrotts åt oss och för det rika moraliska arvet från tidigare generationer.

Vi tänker särskilt också på de barn som lever i nuvarande konfliktområden och för alla dem som engagerar sig för att skydda deras liv och rättigheter. I vår värld är vart sjätte barn drabbat av krigets våld eller dess följder, om det inte till och med självt blir soldat eller gisslan hos beväpnade grupper. Vittnesbördet från dem som engagerar sig för respekten för barn och deras rättigheter är av yttersta värde för mänsklighetens framtid.

7. Ett stort fredsprojekt

I dessa dagar firar vi 70-årsdagen för den Allmänna deklarationen om mänskliga rättigheter som proklamerades efter andra världskriget. Låt oss i detta sammanhang minnas ett konstaterande av påven Johannes XXIII: "Men när en människa vaknar till medvetande om

sina rättigheter, då är det nödvändigt att han också blir medveten om sina plikter, så att den som har vissa rättigheter också inser att han har plikten att kräva sin rättigheter som tecken på sin värdighet; men den andre är förpliktad att erkänna och respektera dessa rättigheter.”
[7]

Freden är i sanning resultatet av ett stort politiskt projekt som vilar på ömsesidigt ansvarstagande och beroende mellan människor. Men den är också en utmaning som man måste möta dag för dag. Freden är en omvändelse i hjärta och själ, och det är lätt att urskilja tre oskiljaktiga dimensioner av denna både inre och samhällseliga fred:

-Fred med sig själv: att avvisa oeftergivenhet, ilska och otålighet och – som den helige Francois de Sales rådde – ”utöva en smula saktmodighet mot sig själv” för att visa ”andra en smula saktmodighet”

-Fred med den andre: med familjemedlemmen, med vännen, främlingen, den fattige, den som lider..., att ha modet att möta dem och lyssna till vad de har att säga

-Fred med skapelsen: att återupptäcka storheten i Guds gåvor och min egen del av det ansvar som var och en av oss har som invånare i världen, som medborgare och gestaltare av framtiden.

En fredspolitik som är medveten om mänsklig svaghet och bekänner sig till den kan alltid hämta kraft ur andan i *Magnificat*, som Maria, Kristi moder, Frälsarens moder och Fredens drottning sjunger i alla människors namn: ”Hans förbarmande med dem som fruktar honom varar från släkte till släkte. Han gör mäktiga verk med sin arm, han skingrar dem som har övermodiga planer. Han störtar härskare från deras troner, och han upphöjer de ringa [...] och håller sitt löfte till våra fäder: att förbarma sig över Abraham och hans barn, till evig tid.” (Lk 1: 50-55)

Från Vatikanen, den 8 december 2018

Franciskus

[1] Jfr. Lk 2,14: »Ära vare i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt.«

[2] Jfr. *Le Porche du mystère de la deuxième vertu*, Paris 1986 (Orig. 1911).

[3] Apostoliska skrivelsen *Octogesima adveniens* (14 Maj 1971), 46.

[4] Encyklikan *Caritas in veritate* (29 Juni 2009), 7.

[5] Jfr. *Anförande i samband med konferensen och utställningen "Civitas" i Padua: „30giorni“*, Nr. 5/2002.

[6] Benediktus XVI., *Anförande vid mötet med medlemmarna i regeringen, representanterna för de statliga institutionerna, med diplomatiska kåren och företrädare för de viktigaste religionerna i Benin, Cotonou, 19 November 2011.*

[7] Encyklikan *Pacem in terris* (11 April 1963), 24.